

KLUB ZASTUPNIKA IDS-a

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU
PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE**

Zagreb, listopad 2009.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske („Narodne novine” br. 22/92, 42/92 i 71/97) sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine 41/01 i 55/01), kojom je određeno da Hrvatski sabor ili narod neposredno, samostalno, u skladu s Ustavom i zakonom, odlučuje o uređivanju gospodarskih, pravnih i političkih odnosa u Republici Hrvatskoj.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE NJEGOVA DONOŠENJA

Trenutni mehanizam kojim se služi ovaj Zakon je preskup i smatramo da bi se ovim prijedlogom Zakona ostvarile značajne novčane uštede.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Ocjenjuje se da provedba ovog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske neće iziskivati osiguranje dodatnih financijskih sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 1.

U članku 11. i u daljnjem tekstu Zakona, riječi: " Izorno povjerenstvo Republike Hrvatske ", zamjenjuju se riječima: " Državno izorno povjerenstvo Republike Hrvatske", u odgovarajućem broju i padežu.

Članak 2.

Članak 20. mijenja se i glasi:

„Tijela za provođenje izbora za predsjednika Republike Hrvatske su Državno izorno povjerenstvo Republike Hrvatske, županijsko izorno povjerenstvo, gradsko izorno povjerenstvo, Gradsko izorno povjerenstvo Grada Zagreba i birački odbori. Član izbornog povjerenstva i biračkog odbora može biti samo osoba koja ima biračko pravo. Članovi županijskog, gradskog i Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba i biračkih odbora ne mogu biti članovi niti jedne političke stranke.“

Članak 3.

Iza članka 20. dolazi članak 20a. koji glasi:

„Županijsko izorno povjerenstvo i Gradsko izorno povjerenstvo Grada Zagreba čine predsjednik, potpredsjednik i tri člana, koje imenuje Državno izorno povjerenstvo Republike Hrvatske iz reda sudaca i istaknutih pravnika. Gradsko izorno povjerenstvo čine predsjednik, potpredsjednik i tri člana, koje imenuje županijsko izorno povjerenstvo. Predsjednik i zamjenik predsjednika gradskog izbornog povjerenstva moraju biti diplomirani pravnici, a članovi izbornih povjerenstva moraju biti osobe s visokom stručnom spremom.“

Članak 4.

Članak 22. mijenja se i glasi:

„Državno izorno povjerenstvo Republike Hrvatske:

1. brine o zakonitoj pripremi i provedbi izbora za zastupnike Sabora,
2. imenuje članove županijskih izbornih povjerenstava i Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba,
3. utvrđuje obvezatne upute za rad izbornih povjerenstava i biračkih odbora,
4. određuje biračka mjesta i imenuje biračke odbore u diplomatsko-konzularnim

predstavništva Republike Hrvatske,

5. propisuje obrasce u postupku pripreme i provedbe izbora,

6. nadzire rad izbornih povjerenstava županijskih izbornih povjerenstava i Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba,

7. na temelju pravovaljanih prijedloga objavljuje listu kandidata za predsjednika Republike Hrvatske,

8. nadzire pravilnost izborne promidžbe,

9. objavljuje rezultate izbora za predsjednika Republike Hrvatske;

10. osigurava stalnu službu sa zadaćom mjerodavnog i stručnog informiranja birača i davanja odgovora vezanih uz provedbu glasovanja i izbora,

11. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom.“

Članak 5.

Iza članka 22. dolazi članak 22a. koji glasi:

„Obvezatne upute za rad izbornih povjerenstava i biračkih odbora koje utvrdi Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske objavljuju se u »Narodnim novinama«, na Hrvatskoj radioteleviziji i u svim dnevnim novinama u Republici Hrvatskoj.“

Članak 6.

Članak 23. mijenja se i glasi:

„Županijsko izborno povjerenstvo i Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba:

1. brine se za zakonitu provedbu izbora na biračkim mjestima na svom području,

2. određuje biračka mjesta na prijedlog gradskih izbornih povjerenstava,

3. imenuje gradska izborna povjerenstva,

4. imenuje i raspušta biračke odbore,

5. prema obvezatnim uputama Državnoga izbornog povjerenstva obavlja sve tehničke pripreme za obavljanje izbora na svom području,

6. prikuplja i zbraja rezultate glasovanja na biračkim mjestima na svom području i dostavlja ih Državnom izbornom povjerenstvu,

7. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom.“

Članak 7.

Iza članka 23. dolazi članak 23a. koji glasi:

„Gradsko izborno povjerenstvo djeluje na području grada i njima gravitirajućim općinama po odluci županijskog izbornog povjerenstva.

Gradsko izborno povjerenstvo:

– predlaže županijskom izbornom povjerenstvu utvrđivanje biračkih mjesta na području općine, odnosno grada,

– predlaže imenovanje biračkih odbora na području općine, odnosno grada,

- predlaže raspuštanje biračkih odbora u slučajevima predviđenima ovim Zakonom,
- prikuplja podatke o izborima i prosljeđuje ih županijskom izbornom povjerenstvu,
- obavlja i druge poslove koje na njega iz svoga djelokruga prenese županijsko izbornom povjerenstvo.“

Članak 8.

Članak 24. mijenja se i glasi:

„Birački odbori izravno provode glasovanje birača na biračkim mjestima te osiguravaju pravilnost i tajnost glasovanja.

Birački odbor imenuje se za svako mjesto na kojem se glasuje.

Birački odbor čine predsjednik, potpredsjednik i tri člana za biračka mjesta do 500 birača.

Birački odbor čine predsjednik, potpredsjednik i 4 člana za biračka mjesta iznad 500, a ispod 1000 birača.

Birački odbor čine predsjednik, potpredsjednik i 5 članova za biračka mjesta iznad 1000 birača.

Županijska izborna povjerenstva i Gradsko izbornom povjerenstvo Grada Zagreba imenovat će članove biračkog odbora najkasnije pet dana prije dana izbora za predsjednika Republike Hrvatske. Registrirane političke stranke koje su predložile kandidata za izbor predsjednika Republike Hrvatske, mogu odrediti promatrače koji će pratiti rad tijela za provođenje izbora. Državno izbornom povjerenstvo Republike Hrvatske svojim obvezatnim uputama utvrdit će prava i dužnosti promatrača kao i način promatranja rada tijela za provođenje izbora.“

Članak 9.

U članku 25. riječi: „općinska izborna povjerenstva, gradsko izbornom povjerenstvo“ mijenjaju se riječima: „županijska izborna povjerenstva“.

Članak 10.

U članku 37. riječi: „općinskom izbornom povjerenstvu“, brišu se.

Članak 11.

Članak 38. mijenja se i glasi:

„Gradsko izbornom povjerenstvo, izbrojit će rezultate glasovanja na biračkim mjestima na svom području najkasnije u roku od 18 sati od sata zatvaranja birališta i dostaviti ih županijskom izbornom povjerenstvu.

Županijsko izbornom povjerenstvo i Gradsko izbornom povjerenstvo Grada Zagreba, izbrojit će rezultate glasovanja na biračkim mjestima na svom području najkasnije u roku od 24 sata od sata zatvaranja birališta. Županijsko izbornom povjerenstvo i Gradsko izbornom povjerenstvo Grada Zagreba dostavit će izborne rezultate na svom području Državnom izbornom

povjerenstvu Republike Hrvatske zajedno sa zapisnikom o svom radu na način i u roku koji joj ovo odredi.“

Članak 12.

Članak 39. mijenja se i glasi:

„O svom radu gradsko izborno povjerenstvo, županijsko izborno povjerenstvo i Gradsko izborno povjerenstvo Grada Zagreba vodi zapisnik u koji će ubilježiti:

1. broj birača upisanih u izvadak iz popisa birača na svom području,
2. broj birača koji su glasovali i broj glasačkih listića koji su proglašeni nevažećim,
3. broj glasova koje je dobio svaki pojedinačni kandidat

Svaki član izbornog povjerenstva može staviti pisane primjedbe na zapisnik. Zapisnik potpisuju svi članovi izbornog povjerenstva.“

Članak 13.

Članak 42. mijenja se i glasi:

Sredstva za pokriće troškova izbora osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske, a njima raspolaže Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske.

Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske određuje način korištenja sredstava, provodi nadzor nad njihovim utroškom, te dodjeljuje odgovarajuća sredstva gradskim izbornim povjerenstvima, županijskim izbornim povjerenstvima i Gradskom izbornom povjerenstvu Grada Zagreba.

Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske objavit će u sredstvima javnog priopćavanja cjelovito izvješće o visini troškova izbora i načinu njihova korištenja u roku od 30 dana od dana objave službenih rezultata izbora.

Članak 14.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

O b r a z l o ž e n j e:

Uz članak 1. – Izvršava se usklađenje sa Zakonom o Državnom izbornom povjerenstvu.

Uz članak 2. – Ukidaju se općinska izborna povjerenstva zbog toga što su nepotrebna (velik dio njih postoji za samo jedno do dva biračka mjesta), a njihove će dužnosti preuzeti najbliža gradska izborna povjerenstva.

Od članka 3. do članka 13. - Ovim se uređuju tijela za provođenje izbora. Novine koje ovdje uvode su slijedeće:

1. Uvodi se županijsko izborna povjerenstvo kao novo tijelo između DIP-a i gradskih izbornih povjerenstava. Naime dosadašnja praksa nije poznavala takvo institucionalno rješenje pa su se postavljala izborna povjerenstva u sjedištu županije kao koordinacijsko tijelo što nije primjereno izbornom procesu koje mora biti uređeno zakonskim putem.
2. Ukidaju se općinska izborna povjerenstva zbog toga što su nepotrebna (velik dio njih postoji za samo jedno do dva biračka mjesta). Njihove dužnosti preuzimaju najbliža gradska izborna povjerenstva. Tako neće biti potrebno angažirati 2574 članova izbornih povjerenstava i uštede će biti preko deset milijuna kuna.
3. Sva povjerenstva se konstituiraju sukladno strukturi DIP-a koja napušta načelo članova i zamjenika članova i uvodi neparan broj umjesto parnog.
4. Birački odbori imaju promjenljiv broj članova, ovisno o veličini biračkog mjesta.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 11.

Izorno povjerenstvo Republike Hrvatske će u roku od 48 sati od isteka roka iz članka 10. stavka 1. ovoga zakona objaviti listu kandidata za predsjednika Republike Hrvatske u svim dnevnim novinama u Republici Hrvatskoj i na Hrvatskoj radio-televiziji. Izorno povjerenstvo Republike Hrvatske će, u roku iz prethodnog stavka, listu kandidata za predsjednika Republike dostaviti diplomatsko-konzularnim predstavništvima i inozemnim uredima radi njezine javne objave.

Članak 20.

Tijela za provođenje izbora za predsjednika Republike Hrvatske su Izorno povjerenstvo Republike Hrvatske, općinsko izorno povjerenstvo, gradsko izorno povjerenstvo i Gradsko izorno povjerenstvo Grada Zagreba i birački odbori. Član izborne komisije i biračkog odbora kao i zamjenik člana ovih tijela može biti samo osoba koja ima biračko pravo. Članovi izbornih komisija i njihovi zamjenici moraju biti diplomirani pravnici, a ne mogu biti članovi niti jedne političke stranke.

Članovi biračkih odbora i njihovi zamjenici ne mogu biti članovi niti jedne političke stranke.

Članak 22.

Izorno povjerenstvo Republike Hrvatske:

1. brine se za zakonitu pripremu i provođenje izbora predsjednika Republike Hrvatske;
2. imenuje članove općinskih izbornih komisija i daje obvezatne upute za rad općinskih izbornih komisija i biračkih odbora;
3. propisuje obrasce u postupku pripreme i provođenja izbora;
4. nadzire rad općinskih izbornih komisija;
5. na temelju pravovaljanog prijedloga kandidata sastavlja listu kandidata za predsjednika Republike Hrvatske,
6. nadzire pravilnost izborne promidžbe u skladu s ovim zakonom;
7. objavljuje rezultate izbora za predsjednika Republike Hrvatske;
8. obavlja i druge poslove određene ovim zakonom. Obvezatne upute za rad općinskih izbornih povjerenstava, gradsko izorno povjerenstvo i Gradsko izorno povjerenstvo Grada Zagreba biračkih odbora. Izorno povjerenstvo Republike Hrvatske dužno je objaviti u svim dnevnim novinama u Republici Hrvatskoj i na Hrvatskoj radio-televiziji.

Članak 23.

Općinska izborna povjerenstva, gradsko izborna povjerenstvo i Gradsko izborna povjerenstvo Grada Zagreba:

1. brine se za zakonito provođenje izbora na biračkim mjestima na svom području;
2. određuje biračka mjesta;
3. imenuje biračke odbore;
4. prema obvezatnim uputama Izborne komisije Republike Hrvatske obavlja sve tehničke pripreme za obavljanje izbora na svom području;
5. prikuplja i zbraja rezultate glasovanja na biračkim mjestima na području općine i dostavlja ih Izornoj komisiji Republike Hrvatske na način i u roku koji ova odredi;
6. obavlja i druge poslove određene ovim zakonom.

Članak 24.

Birački odbori neposredno provode glasovanje na izborima za predsjednika Republike Hrvatske i osiguravaju pravilnost i tajnost glasovanja.

Birački odbor imenuje se za svako mjesto na kojem se glasuje Birački odbor čine predsjednik i dva člana. Predsjedniku i članovima odbora određuju se zamjenici.

Općinska izborna povjerenstva, gradsko izborna povjerenstvo i Gradsko izborna povjerenstvo Grada Zagreba imenovat će članove i zamjenike članova biračkog odbora najkasnije pet dana prije dana izbora za predsjednika Republike Hrvatske. Registrirane političke stranke koje su predložile kandidata za izbor predsjednika Republike Hrvatske, mogu odrediti promatrače koji će pratiti rad tijela za provođenje izbora. Izorno povjerenstvo Republike Hrvatske svojim obvezatnim uputama utvrdit će prava i dužnosti promatrača kao i način promatranja rada tijela za provođenje izbora

Članak 25.

Glasovanje za izbor predsjednika Republike Hrvatske obavlja se na biračkim mjestima na području Republike Hrvatske i u skladu sa člankom 5. ovoga zakona, na biračkim mjestima u hrvatskim diplomatsko-konzularnim predstavništvima i inozemnim uredima. Svakom biračkom mjestu određuje se redni broj najkasnije pet dana prije dana izbora, Izorno povjerenstvo Republike Hrvatske za biračka mjesta u inozemstvu, a općinska izborna povjerenstva, gradsko izborna povjerenstvo i Gradsko izborna povjerenstvo Grada Zagreba za područje Republike Hrvatske objavit će koja su biračka mjesta određena, s naznakom koji će birači glasovati na pojedinom mjestu.

Članak 37.

Zapisnik o svom radu s ostalim izbornim materijalom birački odbor dostavlja općinskoj izbornom povjerenstvu, gradskom izbornom povjerenstvu i Gradskom izbornom povjerenstvu Grada Zagreba, najkasnije u roku od dvanaest sati od zatvaranja birališta. Birački odbor u hrvatskom diplomatsko-konzularnom predstavništvu i inozemnom uredu dostavlja spise iz

prethodnog stavka neposredno Izornoj komisiji Republike Hrvatske u roku od dvanaest sati od zatvaranja birališta.

Članak 38.

Općinska izborna povjerenstva, gradsko izorno povjerenstvo i Gradsko izorno povjerenstvo Grada Zagreba, izbrojit će rezultate glasovanja na biračkim mjestima na svom području najkasnije u roku od 24 sata od sata zatvaranja birališta. Općinska izborna povjerenstva, gradsko izorno povjerenstvo i Gradsko izorno povjerenstvo Grada Zagreba dostavit će izborne rezultate na svom području Izornoj komisiji Republike Hrvatske zajedno sa zapisnikom o svom radu na način i u roku koji joj ova odredi.

Članak 39.

O svom radu općinska izorno povjerenstvo, gradsko izorno povjerenstvo i Gradsko izorno povjerenstvo Grada Zagreba vodi zapisnik u koji će ubilježiti:

1. broj birača upisanih u popis birača, odnosno izvadak iz popisa birača;
2. broj glasalih i broj glasačkih listića koji su proglašeni nevažećim ;
3. ime i prezime svakog kandidata s naznakom koliko je pojedini kandidat dobio glasova na području općine. Svaki član izborne komisije izborne jedinice može staviti i primjedbe na zapisnik. Zapisnik potpisuju svi članovi općinske izborne komisije.

Članak 42.

Sredstva za pokriće troškova za provođenje izbora osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske. Sredstvima iz prethodnog stavka raspolaže Izorno povjerenstvo Republike Hrvatske. Izorno povjerenstvo Republike Hrvatske određuje način korištenja sredstava za provođenje izbora i provodi nadzor nad njihovom uporabom. Izorno povjerenstvo Republike Hrvatske dodjeljuje odgovarajuća sredstva općinskim izbornim povjerenstvima, gradskim izbornim povjerenstvima i Gradskom izbornom povjerenstvu Grada Zagreba.